

[Statsministeren.]

ikke forstå. Nej, det er muligt; men jeg vil nu alligevel som politiker føle et vist ansvar for at gøre befolkningen begribeligt, at hvis man — hvad ikke mindst det ærede medlem og hans parti vil, og hvad også dette års finanslovforslag er udtryk for — først bruger midler til at forøge de fælles goder og den fælles indsats, så kan de samme midler ikke én gang til anvendes til en udvidelse af det private forbrug; så betyder det, at den del af produktionsfremgangen, der bliver tilovers til anvendelse på det private forbrug, mindskes til fordel for finansiering af det fælles forbrug. Det ville jeg faktisk finde var det mest væsentlige at få fastslået.

Hr. J. O. Krag henviste til den tale, jeg holdt i august 1968, og sagde, at den politik, regeringen nu fører, er i modsætning til det, jeg dengang udtalte. Jeg må minde om, hvad jeg sagde i formiddags, nemlig at der er en totalt ændret økonomisk situation fra 1968 til 1969. I 1968 havde vi en tendens til fald i underskuddet på betalingsbalancen. I 1969 havde vi den klart modsatte tendens, nemlig til, at underskuddet steg, og i dag ved vi, at det steg. Jeg tror, alle vil erkende, at med en så radikal forandring i den økonomiske situation kan den økonomiske politik ikke i alle forhold være den samme i to så væsensforskellige situationer.

Når jeg siger, at jeg har en vis forståelse for, at folk øver kritik mod en stram finanspolitik, er det ikke et udtryk for, at jeg accepterer, at man skal forlade den stramme finanspolitik. Jeg føler det som min opgave at forsøge at forklare, hvorfor den stramme finanspolitik er nødvendig. Når hr. J. O. Krag stiller det spørgsmål: hvordan tror regeringen at arbejdsløsheden vil se ud i 1970, hvis vor finanspolitik fastholdes, så må jeg svare, at vi er af den opfattelse, at hvis vi ikke fastholder vor finanspolitik, er der en betydelig risiko for, at vi ikke får den fornødne mindskelse af underskuddet på betalingsbalancen, og så mister vi så meget af vores økonomiske handlefrihed, at alene valutariske vanskeligheder kan angribe vore muligheder for at opretholde den fulde beskæftigelse. Det er den egentlige grund til, at regeringen ikke anser det for en farbar vej at slække på sin finanspolitik.

Nu taler hr. J. O. Krag om, at kasseoverskuddet vil blive på et sted mellem 1½ og 2 milliarder kr. Dertil må jeg sige, at der intet er i udviklingen, der for regeringen indtil nu sandsynliggør, at vore vurderinger af et kasseoverskud på 1½ milliard kr. ikke skulle være rigtige. Men det er da klart, at vi er interesseret i at få diskuteret, hvilket materiale der skulle ligge til grund for, at man kan skønne helt op til en trediedel større kasseoverskud. Det tror jeg ikke på.

Med hensyn til debatten om den stramme finanspolitik og kasseoverskuddet siger hr. J. O. Krag til mig; nej, socialdemokratiet har ikke ændret opfattelse af nødvendigheden af et kasseoverskud. Det glæder mig, hvis det ikke er tilfældet.

Jeg har taget mig på at få undersøgt, hvordan kasseoverskudssituationen rent faktisk har været i nogle år, og jeg tror man vil forstå, at jeg naturligt nok har interesseret mig i særlig grad for de år, hvor hr. J. O. Krag var leder af en mindretalsregering, og hvor det radikale venstre lagde støtte til, at den økonomiske politik kunne gennemføres, som regeringen bad om. Ser man på denne periode, viser det sig, at i finansåret 1966-67 androg kasseoverskuddet 4,7 pct. af statens indtægter, i 1965-66 2,5 pct., i 1967-68 1,7 pct. Går vi længere tilbage, til året 1964-65, som jo også var præget af en forudgående tendens til stærk øgning af valutaunderskuddet, androg det hele 8,2 pct. af statens indtægter. I 1969-70 androg kasseoverskuddet i procent af statens indtægter 2,3, og ifølge vort budget nu er der for 1970-71 udsigt til, at det vil andrage 4,3 pct. Derfor kan jeg sige, at der intet er i den kasseoverskudspolitik, regeringen her har lagt frem, der i væsentlig grad afviger fra den linje, som hr. J. O. Krag, da han var ansvarlig regeringsleder, fandt det nødvendigt at føre. Den svarer tværtimod ganske nøje til år, hvis økonomiske baggrund kan ligne den, vi har i dag. I visse situationer har kasseoverskudspolitikken været betydelig strammere under socialdemokratiets ledelse og i andre lidt mildere, ligesom den under denne regering var mildere sidste år, end der er lagt op til i 1970.

Jeg kan altså bekræfte, at det er rigtigt, når hr. J. O. Krag kommer til den konklusion, at regeringen er af den opfattelse, at med de sociale forbedringer og de øvrige